

RAY BRADBURY

TEMNÝ
KARNEVAL

plus

Temný karneval

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.nakladatelstviplus.cz
www.albatrosmedia.cz

Ray Bradbury

Temný karneval – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA a.s.**

RAY BRADBURY

**TEMNÝ
KARNEVAL**

Copyright 1947, 2001, by Ray Bradbury

Copyright 1947, by *Harper's Magazine*

Copyright 1946, 1947, by *Mademoiselle* and Street and Smith, Inc.

Copyright 1946, by Popular Publications

Copyright 1943, 1944, 1945, 1946, 1947, by *Weird Tales*

Translation © Petr Caha, Jarmila Emmerová, Jiří Hanuš, Josef Hořejší,

Tomáš Korbař – dědicové c/o DILIA, Stanislava Menšíková, Vojtěch Pala

Cover design © Milan Malík / www.mimo.cz, 2018

ISBN tištěné verze 978-80-259-0941-6

ISBN e-knihy 978-80-259-0965-2 (1. zveřejnění, 2018)

GRANTU M. BEACHOVI

RODINNÁ SEŠLOST

ŘÍJEN 1946

„Rodinná sešlost“ je úžasná povídka, protože jsem ji napsal pro časopis *Weird Tales* a tehdy jsem byl jedním z jejich „hlavních“ autorů. Dotáhl jsem to na dvacet dolarů za povídku, stával se ze mě boháč, zvedli mi honorář z půl centu za slovo na penny za slovo. Povídku jsem napsal, poslal jsem ji a oni mi ji VRÁTILI – něco takového prý není pro ně, není to tradiční duchařský příběh. Poslal jsem povídku do *Mademoiselle* a přišel mi telegram, že tahle povídka se do jejich časopisu nehodí, ale hodlají prý pozměnit časopis, aby se hodil k povídce. Sestavili tedy číslo halloweenové a přizvali do něho různé další spisovatele – Kay Boyle jim napsal článek a získali Charlese Addamse, aby udělal dvoustránkovou ilustraci. Tím mi pomohli představit se literární společnosti v New Yorku, protože moji povídku objevil mezi spoustou sentimentálních kýčů v *Mademoiselle* Truman Capote. Byl tehdy redakčním poslíčkem.

„Přicházejí,“ řekla Cecy, ležící na zádech v posteli.

„Kde jsou?“ zavolal Timothy ode dveří.

„Někteří z nich nad Evropou, jiní nad Asií, ještě jiní nad ostrovy a další nad Jižní Amerikou!“ řekla Cecy, oči zavřené, řasy dlouhé, hnědé a rozechvělé, ústa otevřená, aby z nich mohla unikat rychle šeptaná slova.

Timothy přistoupil blíž po holých vrzavých prknech pokoje v patře. „Kdo to je?“

„Strýček Einar a strýček Fry, a tamhle je bratranec William, a teď vidím Fruldu a Helgar a tetu Morgianu a sestřenici Vivian, a vidím strýčka Johanna! Všichni spěchají sem!“

„Jsou vysoko na obloze?“ křičel Timothy a jeho malé šedé oči plály. Jak tam stál u postele, nevypadal na víc než čtrnáct let. Zvenčí vanul vítr a dům byl temný, osvětlený jen září hvězd.

„Přilétají vzduchem a putují po zemi v mnoha podobách,“ odpověděla Cecy ze spánku. Ležela bez hnutí v posteli, vmýšlela se do svého nitra a tlumočila, co tam vidí. „Vidím bytost podobnou vlku, která se brodí temnou řekou – mělčinou –, teď je právě nad vodopádem, její srst se leskne ve světle hvězd. Vidím hnědý dubový list, který vítr nese vysoko po obloze. Vidím letět malého netopýra. Vidím mnoho jiných tvorů běžících pod stromy v lese a míhajících se v nejvyšších větvích, všichni míří sem!“

„Budou tady do zítřejšího večera?“ Timothy vzrušeně svíral okraj prostěradla. Pavouk mu na klopě poskakoval jako černé kyvadlo, tančil vzrušením. Timothy se sehnul k sestře. „Budou tady včas na rodinnou sešlost?“

„Ano, ano, Timothy, ano,“ vzdychla Cecy. Ztuhla. „Už se mě na nic neptej. Jdi teď pryč. Nech mě cestovat po místech, která mám nejraději.“

„Díky, Cecy,“ řekl. Vyšel na chodbu a pak se rozběhl do svého pokoje. Rychle si ustlal postel. Probudil se teprve před několika minutami, při západu slunce, a když vyšla první hvězda, běžel se podělit o své vzrušení z chystané slavnosti s Cecy. Teď spala tak klidně, že ji ani neslyšel.

Když si Timothy umýval obličej, pavouk visel na stříbrném lasu z jeho krku. „Jen si to pomysli, Pavy, zítra bude svátek Všech svatých!“

Zvedl hlavu a podíval se do zrcadla. Jeho zrcadlo bylo jediné, které bylo v domě povolené. Byl to matčin ústupek jeho „nemo-ci“. Ach, kdyby jen nebyl tak postižený! Otevřel ústa a prohlédl si ubohé, nevyhovující zuby, kterými ho příroda obdařila. Vypa-

daly spíš jako kukuřičná zrnka, kulaté, měkké a bledé v jeho čelistech. A jeho špičky nestály za nic! Něco z jeho dobré nálady ho opustilo.

Už byla úplná tma a on musel zapálit svíčku, aby viděl. Cítil se vyčerpaný. Poslední týden žila celá Rodina podle zvyklostí Starého světa. Spali ve dne, při západu slunce se probouzeli, aby vyšli ven. Pod očima měl modré kruhy. „Není to se mnou dobré, Pavy,“ řekl tiše drobnému stvoření. „Nemůžu si ani zvyknout spát ve dne jako ostatní.“

Zvedl svíci. Ach, mít tak silné zuby s tesáky jako ocelové hřebíky. Nebo silné ruce, nebo aspoň silnou mysl. Umět tak svobodně vysílat svou mysl jako Cecy, zatímco by ležel na měkké posteli a spal. Ale neuměl to, byl nedokonalý, byl nemocný. Dokonce – zachvěl se a pozvedl svícen výš – se bojí tmy. Jeho bratři nad ním ohrnovali nos. Bion, Leonard a Sam. Smáli se mu, protože spal v posteli. U Cecy to bylo jiné; její postel patřila k pohodlí, které potřebovala, aby se mohla soustředit a posílat mysl svobodně na lov. Ale spal Timothy jako ostatní v báječných leštěných truhlách? Nespal! Matka mu dovolila, aby měl svou vlastní postel, svůj vlastní pokoj, svoje vlastní zrcadlo. Není divu, že se ho Rodina stranila jako světcova kříže. Kdyby mu aspoň na zádech vyrostla křídla. Svlékl si košili a záda si prohlédl. A znovu si povzdechl. Bylo to beznadějné. Úplně.

Z přízemí se ozývaly tajemné a záhadné zvuky. Šustění černého flóru rozvěšovaného ve všech místnostech, na všech stropích a dveřích. Vůně černých voskových svíček stoupala po schodišti se zábradlím.

Matčin hlas, vysoký a pevný. Otcův hlas, který v ozvěně vycházel z vlhkého sklepa. Zvenku přišel do starého venkovského domu Bion a táhl velké dvougalonové kanystry se žbluňkající tektutinou.

„Musím na slavnost, Pavy,“ řekl Timothy. Pavouk se zatočil na konci své hedvábné nitě a Timothy se náhle cítil opuštěně. Mohl ležet rakve, chodit na muchomůrky a pavouky, všes černý flór, ale až slavnost začne, nikdo si ho ani nevšimne. Čím

méně toho nepovedený syn řekne, čím méně ho bude vidět, tím lépe.

Dole proběhla domem Laura. „Rodinná sešlost!“ volala ve-sele. „Rodinná sešlost!“ Zvuk jejích kroků zněl všude a nikde.

Timothy znovu nakoukl do Cecyina pokoje a viděl, že tvrdě spí. Dolů scházela jen jednou za čas. Většinou zůstávala v posteli. Báječná Cecy. Hrozně rád by se jí zeptal: „Kdepak jsi teď, Cecy? A v kom? A co se děje? Jsi za horami? A jaké to tam je?“ Ale místo toho vešel do Ellenina pokoje.

Ellen seděla u stolu, třídila svou sbírku světlých, zrzavých a černých vlasů a malých zahnutých srpků nehtů, které získala jako manikérka v kosmetickém salónu v Mellin Town pět mil odtud. V jednom rohu ležela mohutná mahagonová truhla s jejím jménem.

„Jdi pryč,“ řekla, aniž se na něj vůbec podívala. „Nemůžu pracovat, když na mě civíš.“

„Svátek Všech svatých, Ellen!“ zvolal a snažil se být přátelský. „Jen si to pomysli!“

„Cha!“ Vhodila několik nehtů do malého bílého pytlíku a přilepila na něj nálepku. „Co to pro tebe znamená? Zase budeš strachy bez sebe! Raději se vrať do postele.“

Timothy zrudl. „Musím ležet, pracovat a pomáhat ostatním.“

„Jestli hned nevypadneš, najdeš zítra v posteli tučet syrových ústřic,“ řekla Ellen věčně. „Padej, Timothy.“

Jak se slepý vzteky hnal ze schodů, vrazil do Laury.

„Koukej na cestu!“ procedila sevřenými ústy, ze kterých jí trčelo několik malých hřebíčků s velkými hlavičkami. Zatloukala je do dveří a věšela na ně – bezva fůr! – napodobeniny vličího moru. „Tohle strýčka Einara pořádně vyděsí!“ křikla na všechny.

A byla pryč. Timothy běžel k otevřeným sklepním dveřím a nasál zdola dávku vlhkého, zemitého vzduchu. „Tati?“

„Bylo na čase,“ zavolal na něj jeho otec schodištěm. „Honem poběž dolů, nebo s tím nebudeme hotoví, než sem dorazí!“

Timothy zaváhal jen tak dlouho, aby se zaposlouchal do milionu ostatních zvuků plnicích dům. Jeho bratři se prohnali ko-

lem něj jako vlaky stanicí a přitom na sebe pokřikovali a hádali se. Kdyby stál na jednom místě dost dlouho, celá domácnost by postupně prošla kolem s nejrůznějšími věcmi v bledých rukou. Leonard se svým malým černým doktorským kufříkem, Samuel s velkou zaprášenou knihou vázanou v ebenově černé kůži pod paží a náruči plnou černého flóru a Bion, který mezitím zašel k dodávce venku a teď se vracel s dalšími galony tekutiny.

Otec přestal leštit a podal Timothymu hadr a plechovku s voskem. Zaťukal na velkou mahagonovou truhlu. „Tak pojď a vylešti ji, ať se můžeme pustit do další. Alespoň zaženeš spánek.“

Zatímco Timothy leštil rakev, nakoukl dovnitř.

„Strýček Einar je hodně velký, že, tati?“

„Hm.“

„Jak velký?“

„To si můžeš domyslet z velikosti truhly.“

„Má sedm stop?“

„Moc ti to mluví.“

Timothy leštil rakev. „A váží dvě stě pět liber.“

Otec si odfrknul. „Dvě stě patnáct.“

„Plus místo pro křídla!“

Otec ho odstrčil. „Děláš to špatně. Takhle se to musí. Dívej se!“

Kolem deváté vyšel Timothy ven do říjnového počasí. Ve chvíli teplém a chvíli chladném větru se dvě hodiny procházel loukami a sbíral muchomůrky a pavouky.

Prošel kolem malé farmy. Kdyby jen věděli, co se děje v našem domě, pomyslel si při pohledu na zářící okna stavení. Vylezl na pahorek a zahleděl se na město vzdálené několik mil a ponořený do spánku, na bílé okrouhlé hodiny vysoko v dáli na věži kostela. Ani město nic netušilo.

Domů přinesl mnoho sklenic plných muchomůrek a pavouků.

Ve sklepní kapli se sloužil krátký obřad: otec odříkal temné liturgie, matčiny krásné slonovinově bílé ruce se pohybovaly v obřáceném požehnání a byly tam všechny děti, kromě Cecy, která ležela nahoře v posteli. Ale Cecy mezi nimi byla také. Dívala

se, teď z Bionových očí, teď ze Samuelových, teď z matčiných a pak jste ucítili pohyb a už byla ve vás, jen nakratičko a zase letěla pryč.

Timothy se modlil se sevřeným žaludkem k Temnému.

„Prosím, prosím, pomoz mi, abych vyrostl, pomoz mi, abych byl jako mé sestry a bratři. Nedopust', abych byl jiný. Kdybych jen dokázal tvořit umělé obrazy z vlasů, jaké tvoří Ellen, nebo způsobit, že se do mě lidi zamilují, jako to dělá Laura, nebo číst podivné staré knihy, jaké čte Sam, nebo pracovat ve váženém zaměstnání, jaké má Leonard a Bion. Nebo ať alespoň jednoho dne založím rodinu, jako ji založili maminka a táta...“

O půlnoci dorazili první příbuzní!

Babička s dědou, až ze Starého světa, veselí a upovídání. To bylo vítání!

Pak už přicházeli další každou hodinu. Ozývalo se třepotání křídel za oknem, škrábání na přední dveře, klepání na zadní. Zvuky ze sklepa a šelestění z půdy, komínem zavýskl podzimní vítr. Matka naplnila velkou křišťálovou mísu tekutinou. Otec běhal z místnosti do místnosti a zapaloval další voskové svíčky Laura a Ellen přitloukaly na dveře další imitace vlčího moru. A Timothy tam stál uprostřed všeho toho shonu, obličej bez výrazu, ruce spuštěné podél boků se mu trochu třáslly, jak těkal očima hned sem a hned zase tam, rychle, rychle! Všechno vidět! Bušení na dveře, smích, temnota, zvuk tekoucího vína, větru, dupot nohou, vítající hlasy ode dveří, drnčení průhledných okeních tabulek, míhající se stíny, další příchody, víření, mizení.

Večírek začínal!

Pět, deset, patnáct, třicet lidí! A šedesát dalších ještě mělo přijít!

„Vida, a tohle musí být Timothy!“

„Cože?“

Studící prsty jej uchopily za ruku. Sklonil se k němu podlouhlý, vousatý obličej. „Kluk jako buk,“ řekl ten muž.

„Timothy,“ řekla matka. „Tohle je tvůj strýček Jason.“

„Ahoj, strýčku Jasone.“

„Propáníčka, nepřipadáš mi moc šťastný, synovče Timothy.“

„Jsem v pořádku.“

„Tak děkuji, že jsi mi to řekl, chlapče. Vzmuž se.“ Muž jemně ťukl Timothymu studenou pěstí zespod do brady.

„A tady máme –“ matka odvedla strýčka Jasona pryč. Strýček Jason se obrátil, podíval se na Timothyho přes pláštěm zakryté rameno a mrkl na něj skelným okem.

Timothy osaměl.

Ze vzdálenosti tisíce mil, ve tmě ozářené svícemi, slyšel vysoký, ječivý hlas; to byla Ellen. „A mí bratři, ti jsou ale chytří. Uhodnete, jaké mají zaměstnání, teto Morgianno?“

„Nemám zdání.“

„Pracují v městské márnici.“

„No tohle!“ Zalapání po dechu.

„Ano!“ Pronikavý smích. „Je to k nezaplacení!“

„Báječné!“

Všichni jásali.

Timothy stál velice tiše.

Smích utichal. „Nosí domů potravu pro nás všechny.“

Laura zvolala: „Ano! Víš, jak pracují zaměstnanci pohřebního ústavu, tetičko?“

Teta Morgianna si nebyla jistá podrobnostmi.

„No,“ začala Laura odborně. „Zabodnou do mrtvého malé stříbřité jehly připevněné k červeným gumovým hadičkám a vyčerpají z něj krev. Pak mu do žil napumpují konzervant. Většina pohřebníků tu krev pak spláchne do kanálu. Ale Leonard a Bionne, kdepak! Oni ji nosí domů v kanystrech pro mámu, tátu a nás všechny. Samozřejmě – Timothy...“

Timothy sebou trhl.

„Ne, ne,“ syčela máma na Lauru.

„Timothy,“ protahovala Laura a váhala vypustit ta slova z úst.

Rozpačité ticho. Pak se hlas strýčka Jasona zeptal: „Ano? Povídej, co je s Timothyem?“

„Ach, Lauro, dávej pozor na pus,“ povzdechla si matka.

Laura si toho nevšimala. Timothy zavřel oči. „Timothy – no – Timothy nemá krev rád. Je – choulostivý.“

„Naučí se,“ řekla matka. „Potřebuje jen čas,“ prohlásila pevně. „Je to můj syn a naučí se to. Je mu teprve čtrnáct.“

„Ale já jsem na tom *vyrostl*,“ řekl strýček Jason a jeho hlas cestoval z jedné místnosti do druhé. Vítr hrál na stromy venku jako na harfy. Na okna bubnoval drobný déšť „... jsem na tom vyrostl,“ opakovalo se ozvěnou do ztracena.

Timothy se kousl do rtu a otevřel oči.

„Ano, je to všechno moje chyba.“ Matka je teď odváděla do kuchyně. „Snažila jsem se ho nutit. Nemůžete k tomu děti nutit, jenom je jim pak špatně a už tomu nikdy potom nepřijdou na chuť. Jen se teď podívejte na Biona, a to čekal až do třinácti, než začal pít –“

Poslední slovo se ztratilo v poryvu větru.

„Chápu,“ zabručel strýček Jason. „Timothy se do toho vpraví.“

„*Určitě* se do toho vpraví,“ řekla matka vzdorovitě.

Plameny svíček se chvěly, jak se stíny míhaly sem a tam tučtem zatuchlých pokojů. Timothymu bylo zima. Nasál do nosu pach horkého loje, instinktivně sáhl po svíci, vydal se s ní na obchůzku po domě a předstíral, že uhlazuje flór.

„Timothy,“ zašeptal někdo za vzorovanou zdí, syčel, pískal a prozpěvoval ta slova: „Ti-mo-thy sse – bojí – tmy!“ Leonardův hlas. Nenáviděný Leonard! „Takže – mu máma občas – dovoluje vzít si – svíčku. Vidíte je, jak spolu chodí nahoru a dolů po schodech – svíčka a Timothyho dvě šedé oči hned za plamínkem – blízko kvůli teplu a barvě – září.“

„Mám svíčky rád, to je všechno,“ odpověděl Timothy vyčítavým šepem.

„Bude v pořádku. Děti jsou děti,“ říkal tetin hlas daleko ve tmě jídelny.

Další hluk, další smích, další hromy! Kaskády pronikavého smíchu! Bušení, klepání a křik a šustění šatů a pláštěnek! Čelními okny dovnitř vnikla lepkavá mlha jako dým z vypáleného děla! Z mlhy se vynořil vysoký muž a složil křídla.

„Strýčku Einare!“

Timothy vyrazil na svých hubených nohou přímo do mlhy pod zelenou pavučinu stínů. Vrhł se strýčkovi Einarovi do náručí. Einar ho zvedl do výše!

„Máš křídla, Timothy!“ Vyhodil chlapce lehkého jako pápěří. „Křídla, Timothy: Let!“ Tváře ostatních zmizely dole. Temnota se roztočila. Dům byl odvád pryč. Timothy se cítil jako vánek. Rozpřáhl ruce. Einarovy prsty ho zachytily a vyhodily ho znovu ke stropu. Ten se řítıl dolů jako domek z karet. „Let, let!“ vykřikoval Einar hlubokým, silným hlasem. „Let na křídlech! Křídla!“

Timothy cítil nádhernou agonii v lopatkách, jako kdyby mu tam rostly kořeny, připravené se rozpuknout a vykvést v dlouhé, ještě vlhké blány! Blábolil vzrušením; Einar ho znovu vyhodil do výše!

Podzimní vítr vtrhl jako přílivová vlna do domu, roztřásl trámy a způsobil, že svíčky hořící v lustrech rozkmitanými plamínky se povážlivě naklonily a dovnitř vnikl déšť. Stovka příbuzných vykoukla ze všech temných, kouzelných místností a koutů a zavířila kolem ve změti stínů a tvarů, kde si Einar v okolním hukotu pohazoval s dítětem jako s loutkou. „Zamávej křídly! Vzlétni!“

„Dost!“ vykřikl Einar konečně.

Timothy, ohleduplně postavený na prkna podlahy, se nadšeně i vyčerpaně vrhl proti strýčkovi Einarovi a šťastně vzlykal: „Strýčku, strýčku, strýčku!“

„Hezky ses proletěl, co, Timothy?“ Einar pohladil Timothyho po hlavě. „Dobře, dobře.“

Bylo už skoro ráno. Většina z nich už dorazila a byla připravena uložit se přes den k spánku, spát bez hnutí a neslyšně, než slunce zase zapadne a oni budou moci vyskočit ze svých mahagonových truhel a veselit se.

Strýček Einar, následován tuctem jiných, odešel do sklepa. Matka je zavedla dolů k vyrovnaným řadám vyleštěných truhel,

kteře tam stály jedna vedle druhé. Einar, s křídly vřajícími za ním jako plachty v barvě mořské zeleni, se pohyboval chodbou se zvláštním šelestěním; kdykoliv se jeho křídla dotkla nějaké překážky, zazněl zvuk podobný tichému úderu bubenických paliček.

Nahoře Timothy unaveně ležel, přemýšlel a snažil se mít rád tmě. Bylo tolik věcí, které mohl dělat ve tmě a lidé ho za ně nemohli napomínat, protože ho neviděli. Měl rád noc, ale nebyla to bezvýhradná láska: někdy té noci bylo tolik, že křičel odporem.

Ve sklepe zaklapávala mahagonová víka, která zasouvaly na místo bledé ruce. Někteří příbuzní se v koutě třikrát otočili, než ulehli, hlavy na tlapách, oči zavřené.

Vycházelo slunce. Začínal spánek bez oddechování.

Západ slunce. Hostina propukla, jako když se probudí hnízdo netopýřů, spousta třepotání, výskání a veselí! Víka truhel odskočila! Ve vlhku sklepa zaduněly kroky! Několik opozdilých hostů bušilo na přední i zadní dveře, byli vpuštěni, omlouvali se.

Pršelo a promočení návštěvníci odkládali své kápě, své deštěm nasáklé klobouky a pokropené pláště Timothymu, který je odnášel do přístěnku, kde visely jako mumifikovaní netopýři, aby uschnuly. Pokoje hlučely bobtnajícím davem. Smích jednoho z bratranců vystřelil z haly, svezl se po zdi salonu, odrazil se, zatočil a vrátil se k Timothyho ušim ze čtvrté místnosti, přesný a cynický. Následovala ho salva smíchu!

Po podlaze přeběhla myš.

„Poznal jsem tě, neteři Leibersrouterová!“ prohlásil otec.

Myš zakroužila kolem nohou tří žen a zmizela v koutě. O chvíli později se odnikud zhmotnila krásná žena stojící v rohu místnosti a usmála se na všechny bílým úsměvem.

Něco narazilo do tabule mokrého kuchyňského okna. Sténalo to a plakalo a nepřetržitě to klepalo na sklo, ale Timothy nevěděl, co to je, protože nic neviděl. Ve své představivosti byl venku a nahlížel dovnitř do domu. Pršelo na něj, cítil vítr a svícemi prozářená tma uvnitř ho pohostinně zvala. Začal se tančit val-

čík: štíhlé vysoké postavy vířily a klouzaly při cizokrajné hudbě. Hvězdičky odlesků tančily na pozvednutých číších; z přílbic se drobily malé hrušky země a na zem dopadl pavouk a tiše přeběhl po podlaze.

Timothy se zachvěl. Byl zase uvnitř domu. Matka na něj volala, aby běžel tam, běžel sem, pomohl, posloužil, teď zase do kuchyně, doskočit pro tohle a doskočit pro tamto, přinést talíře, donést jídlo – další a další –, opatrně, nezakopni, sem a tamhle... kolem něj se rozproudil večírek, ale ne pro něj. Tucty velkých černých postav se natlačily před něj, odstrkávaly ho, přehlížely ho.

Nakonec se sebral a vyklouzl pryč, nahoru po schodech.

Stál u Cecyina lůžka. V její dlouhé úzké tváři se nehnul ani sval, byla dokonale klidná. Hrud' se jí nezvedala a neklesala. Kdybyste se jí ale dotkli, byla by teplá.

„Cecy,“ oslovil ji tiše.

Odpověděla mu až po třetím zavolání, její rty se maličko rozevřely. „Ano.“ Znělo to velice unaveně, šťastně a zasněně – a vzdáleně.

„Tady je Timothy,“ zašeptal.

„Já vím,“ řekla po dlouhé odmlce.

„Kde jsi dnes v noci, Cecy?“

Když tu otázku dvakrát zopakoval, řekla:

„Daleko na západ odsud. V Kalifornii. V Imperial Valley, u Saltonského moře, v kraji bahenních sopek, výparů a ticha. Jsem farmářova žena a sedím na přední verandě. Slunce pomalu zapadá.“

„Jaké to je, Cecy?“

„Slyšíš, jak bahenní sopky promlouvají,“ řekla pomalu, jako kdyby mluvila v kostele. „Bubliny šedé páry zvedají bahno, jako když holohlaví muži vylézají z hustého sirupu a hlavou napřed se vynořují z té vařící kaše. Šedé hlavy praskají jako tenká guma a hroutí se s mlaskavým zvukem vlhkých rtů. A z roztržené tkáně unikají lehoučké kotouče páry. Z hlubin vystupuje pach hořící síry a prastarých časů. Před desítkami milionů let se tudy brodil dinosaur.“

„Už je pryč, Cecy?“

Koutky Cecyčiných klidných, spících rtů se prohnuly nahoru. „Ano, už je pryč. Úplně pryč.“ Slova apaticky splývala z jejích pomalu se pohybujících úst. Žádná jiná její část se ani nehnula, byla naprosto nehybná až na ty chvějící se rty, když odpovídala. „Víš, jak vypadá stahovací střecha kabrioletu, Timothy? Tak přesně tak se vkrádá noc sem do údolí mezi horami. Slunce přesně zatahuje černou látkovou střechu. Jsem v hlavě té ženy, vyhlížím ven otvůrky v její lebce. Ani neznám její jméno, jak nasloučám tichu. Moře u břehu se nehýbe, jen tam leží, tak klidné, že z něj jde strach. Mlčky nasávám jeho slanst. A mezi prvními hvězdami nade mnou přelétává roj bombardérů a doprovodných stíhaček. Připomínají pterodaktyly s velkými křídly. O kus dál v bažinách trčí železná páteř parního rýpadla – brontosaurus ztuhlý v kovové pantomimě, zírající na hliníkové plazy letící ve výšce. A já pozoruji ty prehistorické tvory a cítím pachy prehistorické kuchyně. Je tu takový klid, takový klid...“

„Jak dlouho v ní zůstaneš, Cecy?“

„Až uslyším, uvidím a ucítím dost. Až nějak změním její život. Žít v ní je jiné než žít kdekoliv jinde na světě. Její údolí s malým dřevěným domkem je svět úsvitu. Na západě, severu i jihu se zvedají černé hory, které to její velké, vznešené údolí úplně obklopují. Moře lemují dvě betonové cesty, vyprázdněné válkou. Jednou za půl hodiny tu vidím projet auto s rozsvícenými světlo-mety, ale za ním se zase zavře tma. Celý den sedím na verandě, sleduju, jak se stíny vzdalují od stromů, spojují se a se západem slunce se z nich stává jedna obrovská noc. Čekám, až se můj manžel vrátí z města. Moře u břehu je nehybné, slané a nevydává žádný zvuk. Občas z něj vyskočí ryba, světlo hvězd zachytí její šupiny a s plesknutím zase spadne zpátky. Údolí, moře, pár vozů, dřevěná terasa, moje houpací židle, já a ticho.“

„A co teď, Cecy?“

„Teď vstávám,“ řekla.

„Ano?“

„Odcházím z terasy, mířím k bahenním sopkám. Nade mnou

přelétá další roj letadel, vrtule vrčí a jejich hluk se rozléhá do všech stran. Odnesly ticho s sebou a ten zvuk mi proniká do kostí.“

„A teď?“

„Teď jdu ke dřevěné plošině, kde před válkou stávali turisté a dívali se, jak se z bahna zvedají šedivé bubliny. Moje nohy vydávají na prknech dutý zvuk.“

„Teď?“

„Teď jsou sirné výpary všude kolem mne. Bubliny vystupují na povrch v celých hroznech a ten se pak zase uhlazuje. Kolem letí pták a smutně křičí. Najednou jsem v tom ptákovi! Letím pryč! A jak letím, svými novými korálkovými očky vidím, jak žena pode mnou dělá další dva nebo tři kroky přes okraj plošiny a do bahenních sopek! Slyším zvuk, jako když balvan pleskne do taveniny! Letím dál a ten zvuk mne nezajímá. Kroužím. Jak letím zase zpátky, zahlédnu její bílou ruku, krouť se jako pavouk a mizí v louži šedé lávy. Láva se nad ní zavírá.

Teď letím domů, rychle, *rychle!*“

Něco silně udeřilo do okna a Timothy vzhlédl.

Cecy zeširoka otevřela oči, zářící, šťastné, veselé.

„A teď jsem doma!“ řekla. Ležela na polštáři a nějakou dobu pohybovala jenom očima. Konečně uviděla Timothyho. „Už rodinná sešlost začala?“ zeptala se.

„Jsou tu všichni.“

„Tak proč jsi tedy nahoře?“ Vzala ho za ruku. „No?“ Vychytale se usmála. „Požádej mě. No tak, do toho, požádej mě, o co jsi mě sem přišel požádat.“

„Nepřišel jsem tě požádat o nic,“ odpověděl. „No, skoro o nic. Já, ehm, Cecy!“ Vytrysklo to z něj v jediném rychlém proudu. „Chtěl bych na večírku udělat něco, aby si mě všichni všimli, něco, čím bych je zaujal, za co by mě vzali mezi sebe, ale nic takového neumím a já se cítím tak hloupě, a tak jsem si myslel, že bys mohla...“

„Můžu,“ řekla, přivřela oči a na tváři se jí objevil úsměv. „Postav se rovně a stůj velice klidně.“ Poslechl ji. „Teď zavři oči a nemysli na nic.“

Stál úplně rovně a nemyslel na nic, nebo alespoň myslel na to, že na nic nemyslí, což bylo skoro totéž.

Vzdychla.

„Půjdeme teď dolů, Timothy?“

Cecy do něj vklouzla jako ruka do rukavičky.

„Dívejte se všichni!“

Timothy pozvedl křišťálovou číši teplého rudého vína, vína, které bylo destilováno v žilách a srdeční sval jej čerpal do přemýšlejících mozků.

Držel sklenici, dokud se všichni v domě neotočili a nedívali se na něj. Tety, strýci, bratřenci, bratři, sestry!

Pak obsah číše vypil jediným douškem.

Ukázal rukou na sestru Lauru. Odolal jejímu pohledu a šeptal na ni tichým hlasem, kterým ji udržoval strnulou a mlčící. Když krácel k ní, cítil se velký jako stromy. Večírek, vír zábavy, začal utíchat. Všichni se semkli kolem něj a čekali. Ze všech pokojů vyhlížely obličej. Nesmály se. V matčině tváři byl úžas. Otec vypadal zmateně, ale potěšeně a tvářil se každým okamžikem pyšněji.

Timothy vzal Lauru za ruku a ona se nebránila, v očích měla skelný pohled. Mluvil a táhl si ji k sobě, pomalu ji zvrátil hlavu a odhalil její dlouhé bílé hrdlo.

Sklonil se nad její krční tepnu a jemně ji kousl.

Plamínky svíce se opile zachvěly. Vítr zakvílel pod střechem. Příbuzní ve tmě zírali, stahovali se blíž a pak zírali dál.

Pustil Lauru, otočil se, strčil si do úst muchomůrku, polkl ji a pak začal mávat rukama jako křídly. „Podívej se, strýčku Einare! Konečně můžu létat!“ Divoce tloukl rukama. Nahoru a dolů, kopal nohama. Pod ním se leskly zirájící obličej.

Než si to uvědomil, byl na okraji schodiště a slyšel, jak jeho matka hluboko pod ním křičí: „Zastav se, Timothy!“

„Hej!“ zvolal Timothy, skočil přes okraj propasti a házel sebou ve vzduchu.

V půli cesty dolů se křídla, o kterých si myslel, že je má, rozplynula. Zaječel.

Strýček Einar ho zachytil.

Timothy se zmítal v rukou, které ho svíraly. Proti jeho vůli se mu z úst hrnula slova.

„Tady je Cecy! Tady je Cecy!“ oznamoval ječivě. „Cecy! Přijďte mne všichni navštívit! Nahoru, první pokoj vlevo!“ A pak dlouhý trylek jejího vysokého smíchu. Timothy se marně pokoušel umlčet hlas jazykem, rty.

Všichni se teď smáli. Einar ho postavil na zem. Timothy se prodíral temným zástupem příbuzných, kteří se hnali nahoru po schodech, aby pogratovali Cecy, a rozkopli přední dveře dokořán. Jeho matka za ním úzkostlivě volala.

Plesk! vyletěl z něj oběd přímo na studenou zem.

„Cecy, já tě nenávidím, nenávidím tě!“

Ve stodole, v hlubokém stínu, vyzvracel Timothy všechno, co snědl, zhroutil se na hromadu voňavého sena a hořce vzlykal. Pak zůstal nehybně ležet. Z kapsy jeho košile, z úkrytu v krabičce od sirek, kterou používal jako své útočiště, se vyplížil pavouk. Přešel po Timothyho ruce, vyšplhal mu po krku k uchu a vlezl dovnitř, aby ho polechtal.

Timothy potřásl hlavou. „Nech toho, Pavy, nech toho.“

Lehoučký dotek nesmělé pavoučí nohy na jeho ušním bubínku způsobil, že se Timothy roztřásl. „Nech toho, Pavy!“ zavzlykal už o trochu méně.

Pavouk se vydal dolů po jeho skrání, na chvíli se zastavil u jeho nosních dírek, jako by hledal mozek, a potom si vylezl na špičku Timothyho nosu, tam se usadil a díval se na něj svýma smaragdově zelenýma očima, dokud se chlapec nerozesmál.

„Jdi pryč, Pavy!“

Pavouk se místo toho snesl na jeho rty a šestnácti jemnými pohyby utkal stříbřité vlákno sem a tam přes Timothyho ústa.

„Mmmmmmm,“ křičel Timothy.

Timothy se posadil, seno zašustilo. Bylo po dešti a kraj zalévalo jasné měsíční světlo. Z velkého domu slyšel tichý oplzlý smích, jak začali hrát Zrcadlo, zrcadlo. V té hře bylo o stěnu

opřeno velké zrcadlo. Timothy slyšel tlumený a nezřetelný křik, jak se hráči snažili mezi sebou odhalit ty, kdo neměli odraz a nikdy se proto v zrcadle neuvidí.

„Co budeme dělat, Pavy?“ pavučina na jeho ústech se zpřetrhala.

Pavy dopadl na zem a rychle se rozběhl směrem k domu. Timothy jej dohonil a vrátil ho do krabičky v kapse košile. „No dobře, Pavy. Tak půjdeme zpátky. A užijeme si to, ať se děje co se děje.“

Z platanu spadla zelená plachta a přimáčkla Timothyho, který právě přicházel kolem, k zemi. „Strýčku Einare!“

„Timothy.“ Křídla se rozprostřela, zaškubala sebou a zavířila jako buben. Timothy se vznesl lehce jako náprstek a náhle seděl Einarovi na ramenou. „Netrap se tím, synovče Timothy. Každý jedná po svém, každý tak, jak mu velí přirozenost. Oč lepší věci čekají na tebe. Oč bohatší. Pro nás je svět mrtvý. Viděli jsme jej až příliš mnoho, věř mi. Pro nás má jen jedinou barvu: šedou. Život je nejlepší pro toho, kdo žije krátce. Každá unce je potom cennější, Timothy, to si pamatuj.“

Od půlnoci ho strýček Einar nosil po domě, z pokoje do pokoje, mával, zpíval. Dav pozdních příchozích rozproudil oslavy nanovo. Byla tam pra-pra-pra-pra a ještě tisíckrát prababička zabalená v egyptském rubáši, role plátěného obvazu obtáčely její křehké, temně hnědé, jakoby ptačí kosti. Neřekla ani slovo, jen tam stála opřená o zeď jako spálené žehlicí prkno, oční důlky upřené do dále, vědoucí, tiše světélkující. U snídaně ve čtyři hodiny ráno pak tisíckrát prababička těžce usedla do čela nejdelšího stolu a všichni jí pantomimicky připíjeli rudým vínem.

Davem se po celou dobu proplétal děda Tom, lechtal mladé neteře, mačkal je a žužlal jim krky a ve tváři se mu časem objevil výraz nesnesitelného zoufalství. Chudák děda, bezzubý ve své branži!

Početní mladí bratřenci popíjeli punč z křišťálové mísy. Jejich pichlavé olivové oči, špičaté, ďábelské obličejy a kučeravé bronzo-
zové vlasy se nakláněly přes stůl, jejich pevná i měkká, napůl

dívčí a napůl chlapecká těla se tiskla k sobě navzájem, jak nevraživě a chlemtavě pili.

Laura a Ellen provozovaly v hluku vínem zjitřené nálady salonní drama se strýčkem Fryem. Představovaly v něm nevinné panny na procházce, když zpoza stromu (sestřenice Anna) vyskočil upír (strýc Fry). Upír se na nevinné dívčiny usmál.

Kampak jdou?

Jen tak cestičkou kolem řeky.

Může je doprovodit?

Může, když bude hodný.

Kráčel mezi nimi, potutelně se usmíval a občas si olízl rty.

Právě se připravoval jednu z nich napadnout (u řeky), když se na něj nevinné dívčiny vrhly, srazily ho na zem a vysály z něj všechnu krev do poslední kapičky. Pak seděly na břehu na jeho mrtvole jako na lavici a smály se, až se za břicho popadaly.

Stejně jako všichni ostatní na rodinné sešlosti.

Skučení větru zesílilo, hvězdy zářily s divokou intenzitou, zvuky se zdvojovaly ozvěnou, tance se zrychlily, pijáci k sobě začínali být přátelštější. Pro Timothyho toho bylo tolik k slyšení a dívání. Víření v temnotách, ruch, tváře, které se objevovaly a zase mizely. Jeho maminka byla všude, půvabná, vysoká a elegantní, ukláněla se a neslyšně klouzala, a táta se zase staral, aby byly všechny číše stále plné.

Děti hrály Rakve. Rakve se postavily do řady a děti pochodovaly kolem, Timothy s nimi. Do pochodu jim vyhrávala flétna. Rakve byly jedna po druhé ubírány. Jak se děti rvaly o jejich vyleštěná nitra, odpadli dva, čtyři, šest, osm soutěžících, až zůstala jen jedna jediná rakev. Timothy kroužil opatrně kolem ní se svým bláznivým bratrancem Robym. Pak melodie flétny utichla. Timothy skočil do rakve jako sysel do nory a všichni začali bouřlivě tleskat.

Číše se znovu zaplnily vínem.

„Co je s Lotte?“

„Lotte? Copak jste to ještě neslyšeli? To je báječná historka!“

„Kdo je Lotte, mamí?“

„Huš. Sestra strýčka Einara. Ta s křídly. Pokračuj, Paule.“

„Lotte nedávno letěla nad Berlínem a sestřelili ji, protože si ji spletli s britským letadlem.“

„Spletli si ji s letadlem!“

Tváře splaskávaly, plíce se nafukovaly a vyfukovaly, dlaně plácaly o stehna. Smích byl jako větrná jeskyně.

„A co Carl?“

„Ten malý, co žil pod mostem? Ach, chudák Carl. Kdepak zůstalo v Evropě místo pro Carla? Všechny mosty někdo vyhodil do povětří. Carl je buď mrtvý, nebo bezdomovec. Dnes je v Evropě víc uprchlíků, než oči smrtelníků vidí.“

„Pravda, pravda. Tak všechny mosty? Chudák Carl.“

„Poslouchejte!“

Společnost zadržela dech. Daleko ve městě rozezněly hodiny svou zvonkohru oznamující šestou hodinu ranní. Večírek končil. Jak se melodie hodin blížila ke konci, stovka hlasů začala jako na povel zpívat písně, které byly čtyři sta let staré, písně, které Timothy nemohl znát. Zavěsili se do sebe, pomalu kroužili po místnosti a zpívali a někde v mrazivé dálce města hodiny dozvonily a ztichly.

Timothy zpíval.

Neznal slova, neznal melodii, a přitom jeho slova i melodie zněly správně: plně, vysoko a hlasitě.

Na konci sloky pohlédl nahoru nad schodiště a uviděl, jak se v poschodí zavřely dveře.

„Díky, Cecy,“ zašeptal.

Naslouchal.

Pak řekl: „To je v pořádku, Cecy. Opuštěno. Vždyť tě znám.“

Pak se uvolnil a nechal ústa, aby se pohybovala, jak chtějí, a slova mu z nich vycházela sama, rytmicky, čistě, melodicky.

Všichni se začali loučit, propukl obvyklý shon. Maminka, táta a bratři a sestry stáli u dveří, vážní, ale šťastní, potřásali rukou všem příbuzným a líbali je na tvář. Nebe za otevřenými dveřmi se barvilo východem slunce. Dovnitř vnikl studený vzduch.

Timothy byl znovu přinucen poslouchat ten hlas, a když skončil, přikývl a řekl: „Ano, Cecy. To by se mi líbilo. Děkuji.“

A Cecy mu pomohla vstoupit do těl ostatních, do jednoho po druhém. Najednou byl v těle strýčka Frye u dveří, ukláněl se a tiskl rty na mamčininy bledé prsty, díval se na ni z jeho vrásčité tváře. Pak ukročil do větru, ten se ho chopil a odnesl ho ve víru listů nad dům k čekajícím kopcům. Město se mihlo hluboko pod ním.

V příštím okamžiku byl Timothy v jiném těle, u dveří, loučil se. Bylo to tělo jeho bratrance Williama.

Uvnitř něj skákal po prašné cestě, rychlý jako závan dýmu, cítil, jak jeho rudé oči hoří, jeho huňatý kožich je ojněný ránem, jeho měkké tlapy se zvedají a dopadají do trávy s tichou jistotou, lehce oddechuje, zase přes vršky a do rokle, a pak mizí pryč...

... a ocitl se v dlouhých chladných dutinách strýčka Einara, z něž vyhlížel jeho chápavýma, pobavenýma očima. A zvedal ze země malé bledé tělo Timothyho. Zvedal sám sebe, skrze Einara! „Nezlob maminku, Timothy. Občas tě navštívím.“

Rychleji, než zavíří stránky knihy, rychleji, než utíká ten vlčí tvor na polní cestě, tak rychle, že se země pod ním rozmazala a poslední hvězdy na nebi se roztočily, mávla blanitá křídla a Timothy vzlétl jako oblázek v ústech strýčka Einara a doprovázel jej na části jeho úžasné cesty.

Vrátil se do svého těla.

Křik a smích postupně slábl a vytrácel se. Jitro se hlásilo o svá práva. Všichni se objímali a pokřikovali a říkali si, jak je pro ně na světě čím dál méně místa. Byly doby, kdy se setkávali každý rok, ale teď uplynula celá desetiletí, aniž se viděli. „Nezapomeňte!“ křičel někdo, „setkáme se v roce 1970 v Salemu!“

Salem. Timothyho ochromená mysl to slovo převalovala. Salem – 1970. A bude tam strýček Fry a babička a děda a tisíckrát prababička ve svém vysušeném rubáši. A maminka a táta, Ellen, Laura, Cecy, Leonard, Bion a Sam a všichni ostatní. Ale bude tam i on? Bude tak dlouho žít? Může si být jistý, že se toho dožije?

S posledním slábnoucím závanem větru všichni zmizeli, tolik vlajících šátků, tolik třepotajících se savců, tolik zvadlých listů, tolik poskakujících vlků, tolik kňučivých a pištivých zvuků, tolik šileností, přízraků a nočních můr.

Maminka zavřela dveře. Laura zvedla koště.

„Ne,“ řekla maminka. „Uklidíme až v noci. Teď se všichni potřebujeme vyspat.“

Táta odešel do sklepa a za ním i Laura, Bion a Sam. Ellen šla nahoru, stejně jako Leonard.

Timothy se šoural flórem ozdobenou halou. Hlavu měl svěšenou. Když procházel kolem zrcadla, které použili na večírku, uviděl sám sebe, bledou smrtelnost vepsanou v obličejí. Byla mu zima a třásl se.

„Timothy,“ řekla maminka.

Zastavil se na schodech. Přistoupila k němu a dotkla se rukou jeho tváře. „Synáčku,“ řekla. „Máme tě rádi. Pamatuj si to. Všichni tě máme rádi. Nezáleží na tom, že jsme jiní, nezáleží na tom, že nás jednoho dne opustíš.“ Políbila ho na tvář. „A až zemřeš, budou tvé kosti ležet nerušeně, na to dohlédneme. Budeš ležet v klidu navždy a já se na tebe přijdu podívat na každý svátek Všech svatých a ujistím se, že budeš odpočívat v pokoji.“

Domem zazněl skřípot dveří z leštěného dřeva a pak duté zadunění, jak se přibouchly.

Dům ztichl. V dáli se s ozvěnou honil mezi kopci štěbetající vítr s posledním nákladem drobných temných netopýrů.

Timothy stoupal po schodech, bral jeden po druhém a cestou tiše plakal.

KOSTRA

ZÁŘÍ 1945

Šel jsem k doktorovi, protože mě bolelo v krku a cítil jsem se blbě. On mi krk prohlédl a řekl: „Nic vážného, máte to trochu zarůžovělé... jděte domů, vemte si pár aspirinů, sem už chodit nemusíte.“ Já na to: „No jo, ale já tady cítím všechny svaly a vazy.“ A on řekl: „To je úplně normální. Na těle je spousta věcí, které jste dosud nebral na vědomí, třeba loket, volné žebro, medulla oblongata.“ Tak jsem z ordinace vypadl a uvažoval jsem, co dělá moje volné žebro, medulla oblongata a taky kolenní česka. A tolik jsem na to myslel, že když jsem dorazil domů, napadlo mě: „Bože můj, vždyť já mám v sobě KOSTRU!“ Název byl na světě a já jsem sedl a napsal povídku. Trvalo mi to dva dny.

K doktorovi se rozhodně měl znovu vypravit dřív. Pan Harris vešel do domu, u schodiště zbledl, a jak stoupal nahoru, všiml si šipky, na níž stálo zlatými písmeny *Dr. Burleigh*. Jestlipak dr. Burleigh zase vzdychne, až k němu vejde do ordinace? Je tu letos teprv podesáté a co si vlastně dr. Burleigh stěžuje, vždyť mu za návštěvy platí!

Když pana Harrise uviděla sestra, přelétl jí po tváři pobavený úsměv, po špičkách došla ke dveřím z mléčného skla, otevřela je a strčila dovnitř hlavu. Harris měl dojem, že ji zaslechl říkat: „Hádejte, kdo tu je, pane doktore,“ a že doktor potichu nabroušeně odpověděl: „Proboha, už zas?“ Harris rozčilením polkl.

Když vešel do ordinace, dr. Burleigh přezíravě spustil: „Máte zase bolesti v kostech, já vím!“ Nevrlé se zamračil a posunul si na nose brýle. „Milý pane Harris, už jsme na vás vyzkoušeli úplně všechno, nejlepší antibakteriální kartáčky, jaké věda zná. Vy jste jen nervózní. Podívejte se na své prsty. Moc kouříte. Dýchnete na mě! Jíte moc proteinů. Podívejte se, jaké máte oči. Málo spíte. A moje rada? Spěte pořádně, dejte pokoj s proteiny, přestaňte kouřit. Účet dělá deset dolarů.“

Harris rozmrzele stál a nehýbal se.

Doktor vzhlédl od svých papírů. „Vy jste tu ještě? Říkám vám, že jste hypochondr. Tak, a už to dělá jedenáct dolarů.“

„Ale jak to, že mě ty kosti tak bolí?“ zeptal se Harris.

Dr. Burleigh se k němu obrátil jako k dítěti: „Podívejte, když máte namožený sval, tak si na něj pořád saháte, děláte si hlavu, co s ním máte, a třete si ho. Čím víc se o něj staráte, tím je to horší. Jakmile necháte sval svalem, bolest zmizí. Uvědomíte si, že většinu těch bolestí jste si přivodil sám. S vámi je to zrovna tak, můj milý. Nepozorujte se tolik. Hleďte si víc života. Vypadněte odtud a jeďte si vyřídit věci do Phoenixu, nosíte to v hlavě už kolik měsíců. Cestování vám prospěje!“

O pět minut později pan Harris v malém obchůdku netrpělivě listoval v telefonním seznamu. Od takových zaslepených bláznů, jako je Burleigh, se člověk nedočká pochopení, i kdyby k nim chodil sto let! Jel prstem po sloupci s nadpisem SPECIALISTÉ NA CHOROBY KOSTÍ a tam objevil M. Muniganta. Munigant neměl u jména ani MUDr., ani jiný akademický titul, zato jeho ordinace byla odtud jen pár kroků. Třetí ulicí zahrnout doleva.

M. Munigant byl malý a tmavý jako jeho ordinace. A stejně jako jeho ordinace byl i on načichlý jodoformem, jódem a podobnými pachy. Ale byl trpělivý posluchač, naslouchal Harrisovi a v dychtivých očích mu jen hrálo, a když pak odpovídal, mluvil s přízvukem a zdálo se, jako by při každém slově lehce sykl – zřejmě neměl docela v pořádku chrup. Harris mu všechno vypověděl.

M. Munigant přikyvoval. S podobnými případy se už setkal. Kostí v těle. Člověk si normálně kosti neuvědomuje. No ovšem, kosti. Kostra. Velmi komplikovaná záležitost. Je to něco, co způsobuje disharmonii, nesoulad mezi duší, svaly a kostmi. Obtížný problém, sykl M. Munigant. Harris poslouchal jako očarovaný. Konečně našel doktora, který rozumí jeho nemoci! Psychologický problém, řekl M. Munigant. Jako rtuť přeběhl k zašlé stěně a odhalil půl tuctu rentgenových snímků a obrázků lidské kosti. Ukázal na ně. Je třeba, aby si pan Harris uvědomil, v čem je jeho problém. Namířil prstem na tu a onu kost, na ty a ony kosti a ještě na pár dalších.

Obrázky byly dost děsivé. V něčem se podobaly grotesknosti a bezbřehým děsům z Dalího obrazu. Harris se oťrásl hrůzou.

M. Munigant pokračoval. Přeje si pan Harris, aby se jeho kostmi zabýval?

„Dalo by se o tom uvažovat,“ řekl Harris.

V tom případě ovšem M. Munigant nemůže panu Harrisovi pomoci dříve, než bude pan Harris ve správném rozpoložení. Z hlediska psychologie si člověk musí být jistý, že pomoc potřebuje, jinak je lékař zbytečný. Nicméně (M. Munigant pokrčil rameny) zkusit se to může.

Harris ležel na stole, ústa měl otevřená. V místnosti zhasla světla a žaluzie sjely dolů. M. Munigant se blížil k pacientovi.

Cosí se dotklo Harrisova jazyka.

Cítil, že se mu čelisti vyvracejí z kloubů. Skřípaly a praskalo v nich. Na zašlé zdi jako by vyskočil jeden z názorných obrazů. Harrise zachvátil náhlý děs. Bezděčně sklapl ústa.

M. Munigant zařval. Harris mu málem ukousl nos. Nemá to cenu. Teď není vhodná chvíle! M. Munigant zase vytáhl žaluzie a bylo na něm vidět, jak strašně je zklamaný. Až se bude panu Harrisovi zdát, že dokáže psychologicky spolupracovat, až bude skutečně potřebovat pomoc a bude M. Munigantovi věřit, že mu pomůže, pak se snad dá něco dělat. M. Munigant napřáhl drobnou ruku. Zatím dělá honorář jenom dva dolary. Pan Harris si to musí pořádně rozmyslet. Tady má schéma, to si vezme domů

a prostuduje. Tak se seznámí se svým tělem. Musí se znát do nejmenších podrobností. Musí být stále ve střehu. Kostry jsou nevyzpytatelné a hrozně neskladné. M. Munigantovi se leskly oči. Přeje panu Harrisovi dobrý den. A málem by zapomněl! Nechtěl by si pan Harris vzít na cestu slanou tyčinku? M. Munigant nabídl Harrisovi džbáneček s dlouhými tvrdými slanými tyčinkami a jednu si sám vzal s podotknutím, že chroupáním tyčinek se udržuje v... tedy... v kondici. Na shledanou, pane Harris. Pan Harris odešel.

Druhý den byla neděle. Pan Harris po ránu zjistil, že ho tělo bolí daleko víc než dřív. Chvilí si prohlížel zábavné časopisy a pak podrobně zkoumal malý, anatomicky dokonalý náčrt kostry, který mu daroval M. Munigant.

Při obědě ho vyděsila jeho žena Clarissa, prolamovala si jemné a křehké klouby prstů jeden po druhém. Přitiskl si dlaně na uši a vykřikl: „Přestaň!“

Na zbytek odpoledne se stáhl do svého pokoje. Clarissa hrála v salonu bridž se třemi přítelkyněmi, povídaly si a smály se a Harris zatím v ústraní a s rostoucí zvědavostí ohmatával a potěžkával své končetiny. Po hodině zničehonic vyskočil a volal: „Clarisso!“

Měla zvláštní způsob chůze. Do pokoje vždycky přitáhla a vlnila tělem tak měkce a mile, že se jí nohy sotva dotýkaly koberce. Omluvila se přítelkyním a zvesela šla k němu. Našla ho až v nejvzdálenějším koutě pokoje a hned viděla, že si dosud prohlíží ten anatomický náčrt. „Ty o tom pořád ještě hloubáš, miláčku?“ zeptala se. „Prosím tě, nech toho.“ Posadila se mu na klín.

Ale ani její krása ho nedokázala vytrhnout ze soustředěných úvah. Potěžkal ji a podezíravě se dotkl její česky. Bylo zřejmé, že se pod světlou svěží kůží pohybuje. „Má to takhle být?“ zeptal se a téměř se zalykal.

„Co má takhle být?“ zasmála se. „Myslíš moje česka?“

„Myslíš, že ti má takhle jezdit po koleně?“

Zkusila to sama. „Vážně jezdí,“ podivila se. „Podívej, vážně jezdí. No tohle!“ Zamyslela se. „Ne. Počkej – nejezdí. Je to asi

jen optický klam. Na té kosti se pohybuje kůže, ne naopak. Vidíš?“ ukázala mu ten pohyb.

„Jsem rád, že se ta tvoje taky pohybuje,“ oddychl si. „Už jsem si dělal starosti.“

„S čím?“

Poklepal si na žebra. „Moje žebra nejdu až dolů, tadyhle končí. A našel jsem jich taky pár, co jen tak plandají ve vzduchu!“

Clarissa sepjala ruce pod křivkou drobných ňader.

„To je samozřejmé, hlupáčku, všem lidem tady někde žebra končí. A těmhle legračním krátkým se říká volná žebra.“

„Doufám, že nejsou až moc uvolněná,“ pokusil se o vtip. Chtěl, aby žena už odešla. Měl před sebou další důležité objevy týkající se jeho těla a nechtěl, aby se mu smála.

„Bude to v pořádku. Děkuji ti, že jsi přišla, miláčku,“ řekl ženě.

„Jen zavolej, když mě budeš potřebovat.“ Políbila ho a malým růžovým nosíkem se otřela o jeho.

„To mě podrž!“ Omakal si prsty svůj nos a pak její. „Uvědomila sis to někdy? Nosní kost roste jen takhle daleko. Zbytek vyplňuje chrupavka.“

Nakrčila nosík. „A co má být?“ Poté tanečním krokem vyšla z pokoje.

Cítil, jak mu v pórech na obličeji vyráží pot a v tenkých slaných pramíncích stéká po tvářích. Teď má na pořadu páteř. Přejížděl ji tímž způsobem, jakým ve své kanceláři obsluhoval škálu knoflíků, jimiž přivolával poslíčky. Jenže když stiskl výběžek na páteři, odpověděl mu strach a hrůza, vyřítily se na něj z milionů dveří v jeho mysli, dorážely na něj a otřásaly jeho sebevědomím. Vlastní páteř mu přišla strašně – plná kostí. Jako právě dojedená ryba vykostěná na porcelánové míse. Prsty přešel malé zakulacené výběžky. „Proboha!“

Zuby se mu rozjektaly. Všemohoucí Bože! pomyslel si, jak je možné, že jsem si to neuvědomil dřív? Celá léta chodím jakoby nic, a přitom mám v těle – KOSTRU! Viděl, jak se mu oči před očima rozostřují jako filmy trojnásobně zrychlené. „Jak je mož-

né, že všechno na sobě považujeme za samozřejmé? Jak to, že nikdy nepřemýšlíme o svém těle a své existenci?

Kostrá! Sněhobílá, článkovaná a tvrdá; odporný, vyschlý, křehký a chřestící přízrak s vydloubanýma očima, lebkou místo obličej a roztřesenými prsty, klátí se na oprátce v zapomenuté komůrce opředené pavučinami; kostra rozhozená po poušti jako hrací kostky!

Postavil se zpříma, protože nevydržel sedět. Já v sobě mám – chytil se za břicho, pak za hlavu –, já mám v hlavě – lebku! Zprohýbaný krunýř, který svírá můj mozek podobný elektrickému želé, rozpukanou skořápku, v níž vpředu zejí dvě díry jakoby prostřelené dvouhlavňovou puškou! Její kostní dutiny a jeskyně jsou ochranou a místem spočinutí pro můj hmat, čich, zrak, sluch i mysl! Lebka obklopuje můj mozek a povoluje mu vyhlížet ze svých křehkých oken na okolní svět!

Chtělo se mu vyrazit do vedlejší místnosti, jako když liška vtrhne do kurníku, a rozehnat bridžovou společnost, aby se karty rozlétly na všechny strany a vznesly se do vzduchu v chomáčích jako slepičí peří. S největším úsilím v sobě ten impuls potlačil, ale chvěl se po celém těle. Měj rozum, človče, ovládej se! Učinil jsi určité odhalení, ale nedělej z toho víc, než je třeba, snaž se to pochopit a vyrovnat se s tím. ALE CO TA KOSTRA! křičelo jeho podvědomí. Tu nemůžu hájit. Něco tak sprostého, tak děsného, čeho se každý bojí. Kostlivci každého děsí. Klapou, chřestí a rachtají ve starých zámcích, kde visí z dubových trámů a šelestí ve větru jako kyvadla, jimž na čase nezáleží.

„Miláčku, půjdeš se pozdravit s dámami?“ zavolal na něj jasný a melodický hlas jeho ženy.

Pan Harris vstal. Jeho KOSTRA ho drží zpříma! Ta věc v jeho těle, ten vetřelec, ta hrůza podpírá jeho paže, nohy i hlavu! Bylo mu, jako by těsně za ním stál někdo, kdo tam nemá být. Při každém kroku si uvědomoval, jak je na té Věci v sobě závislý.

„Hned jsem tam, miláčku,“ zavolal slabým hlasem. A sobě poroučel: „Tak dost, vzpamatuj se! Zítra musíš zas do práce. V pátek musíš zajet do Phoenixu. Je to hodně daleko. Stovky mil.

A musíš tam vypadat trochu k světu, nebo se ti nepodaří přimět pana Creldona, aby do tvé keramiky něco investoval. Vzhop se, hlavu vzhůru!“

Za pět minut už stál ve společnosti dam a jeho žena ho představovala paní Withersové, paní Abblemattové a slečně Kirthyové. Všechny měly v těle kostru, ale snášely to s naprostým klidem, protože příroda pečlivě skryla nahotu klíční kosti, holeně a stehenní kosti řadry, lýtky, stehny, úcesem a démonickým obočím, naběhlými rty – BOŽE! vykřikl pan Harris v duchu –, když mluví nebo jedí, kostlivec v nich ukazuje své – zuby! To mě nikdy nenapadlo.

„Promiňte,“ zamumlal a vyběhl z pokoje včas, aby stačil zanechat svůj oběd mezi petuniemi v truhlíku.

Večer, když se jeho žena svlékala, seděl na posteli a s úzkostlivou péčí si stříhal nehty na nohou i rukou. V těchhle partiích se kostra také tlačí navrch a rozzlobeně prorůstá ven. Něco z téhle teorie zřejmě šeptal polohlasem, protože si vzápětí uvědomil, že jeho žena v neglizé vklouzla do postele, objímá ho kolem krku a ospale mu vysvětluje: „Ale miláčku, nehty přece nejsou kosti, je to zrohovatělá pokožka!“

S ulehčením odhodil nůžky. „To rád slyším. Hned je mi líp.“ Obdivně hleděl na zralé křivky jejího těla. „Doufám, že všichni lidé to mají stejné.“

„Ty jsi ten největší hypochondr, jakého znám!“ Přitulila se k němu. „Pojď ke mně. Co ti je? Pověz mamince.“

„Mám něco v sobě,“ odpověděl. „Něco, co jsem – snědl.“

Druhý den celé dopoledne i odpoledne pan Harris ve své kanceláři ve městě s nelibostí třídil kosti svého těla podle délky, tvaru a seskupení. V deset hodin požádal pana Smithe, jestli si může sáhnout na jeho loket. Pan Smith mu vyhověl, ale zatvářil se podezíravě. Po obědě pan Harris požádal slečnu Laurelovou, jestli si může sáhnout na její lopatku, a ona se k němu bez váhání přitiskla, předla jako kotě a zavřela oči v mylné víře, že hodlá

okusit i pár dalších anatomických lahůdek. „Slečno Laurelová!“ okřikl ji. „Co si to dovolujete?!“

Když osaměl, přemítal o svém duševním stavu. Právě skončila válka, v zaměstnání je přetažený, budoucnost je nejistá – samé okolnosti, které zřejmě hodně ovlivňují jeho duševní rozpoložení. Měl v úmyslu zanechat zaměstnání a zařídit se pro sebe. Je bez nadsázky nadaný keramik a sochař. Musí se co nejdřív vypravít do Arizony, vypůjčit si od pana Creldona peníze, postavit si hrnčířskou pec a zařídit si vlastní obchod. Je s tím spousta starostí. A k tomu ty jeho stavy! Ale naštěstí padl na M. Muniganta, který je zřejmě ochoten mu porozumět a pomoci. Ale nejdřív se pokusí vyhnat ty představy ze sebe sám a nepůjde ani k Munigantovi, ani k dr. Burleighovi, pokud to nebude opravdu nutné. Ten zvláštní neznámý pocit ho jistě opustí. Seděl a nepřítomně zíral do prázdna.

Zvláštní neznámý pocit ho neopouštěl. Naopak sílil.

V úterý a ve středu mu připravila pravé peklo myšlenka, že jeho pokožka, vlasy a podobné přívažky jsou naprosto náhodně nakupené, zatímco kostra, kterou obalují, je dokonalá stavba, výtečně uspořádaná. Čas od času, v určitých momentech, kdy měl rty mrzoutsky stažené, zatížené melancholií, se mu dokonce zdálo, že vidí, jak se na něj skrze svaly a pokožku šklebí lebka. Taková drzost!

„Jdi pryč!“ křičel. „Jdi ode mě! Ty jsi mě dostala, ty jsi mě polapila! Mé plíce, máš je ve svěráku. Nech toho!“

Křečovitě lapal po dechu, jako by mu všechen vzduch z plic vymáčkla žebra.

„Můj mozek – nemačkej ho!“

Strašlivé bolesti hlavy mu drtily mozek a v těsném sevření lebečních kostí si připadal jako v lastuře.

„Moje životně důležité orgány! Proboha, nech mé vnitřnosti! Nepřibližuj se mi k srdci!“ Srdce jako by se krčilo před rytmickými pohyby žebér, která připomínala nahrbené pavouky, pohrávající si se svou kořistí.

Když jednou večer Clarissa odešla na schůzi Červeného kříže, zůstal ležet na posteli zalitý potem. Snažil se uvažovat rozumně, ale dosáhl jen toho, že mu v mysli ještě zřetelněji vystoupil rozpor mezi jeho nepořádným zevnějškem a krásnou, bezvadnou, zvápenatělou věcí, kterou má uvnitř.

Kůže: mastná a samá starostlivá vráska.

A všimni si, jak dokonalá, bez poskvrny a sněhobílá je lebka.

Nos: trochu moc široký.

Ale všimni si drobných kostí, které tvoří nos lebky, než se k nim připojí nestvůrná chrupavka, na níž z obou stran visí rozpláchný frňák.

Tělo: trochu obtloustlé.

No a podívej na kostru: štíhlá, pružná, účelně řešená v detailu i celku. Orientální slonovina vyřezávaná s vybraným vkusem. Dokonalá a tenká jako rákos.

Oči: vypouklé, obyčejné a bez výrazu.

A teď si laskavě povšimni očních důlků v lebce – hluboké, zakrouhlené, chmurné a tiché ostrůvky, vševědoucí a věčné. Záhleď se do nich co nejhlouběji a stejně nepronikneš žádnou olovnicí na dno jejich tajemné moudrosti. V těch temných jamkách se soustřeďuje všechna ironie, všechen sadismus, všechen život, vše.

Srovnávej. Srovnávej. Srovnávej.

Hodiny se zmítal v křečích. A kostra, křehký a rozvážný filozof, mu klidně vězela uvnitř, neřekla ani slovo, obalená jako choulostivý hmyz v kukle, čekala a čekala.

Pak ho něco napadlo.

„Počkej! Vydrž chvíli!“ vykřikl. „Vždyť ty jsi taky bezmocná. Já tě taky mám ve svých rukou. Můžu tě přimět, abys dělala, co já chci! Nemůžeš tomu zabránit. Řeknu: pohni zápěstím, dlaní a prsty, a – šup – kosti jsou v pozoru a já někomu mávám!“ Dal se do smíchu. „Poručím kosti lýtkové a stehenní, aby se daly do pohybu, a ráz dva tři čtyři, ráz dva tři čtyři – už si to vykrajujeme kolem domu. To koukáš!“

Harris se ušklíbl.

„Je to rovný boj. Jsme si kvit. Vybojujeme si ho mezi sebou, my dva! Když se to tak vezme, já jsem ta myslící složka!“ Výborně, to je triumf, to si musí zapamatovat. „No ovšem, panebože, ovšem. Já jsem ta myslící složka. I kdybych tě neměl, pořád ještě bych mohl myslet!“

V tom okamžiku mu hlavou projela ostrá bolest. V jeho lebce zvolna narůstal tlak a začala s ním zacházet podle jeho vzoru.

Koncem týdne odložil ze zdravotních důvodů cestu do Phoenixu. Vážil se na automatické váze a červená ručička pomalu dojelela k číslu sto šedesát čtyři liber.

Zasténal. „To není možné, už deset let vážím sto pětasedmdesát. Nemohl jsem přece zhubnout o jedenáct liber!“ Prohlížel si tváře v zrcátku podřobaném mušinci. Po zádech mu běhal mráz ledového primitivního strachu. „Jen počkej! Však já vím, co ty jsi zač, ty!“

Zahrozil prstem na svůj kostnatý obličej a poznámkami zamířil především na horní čelist, dolní čelist, na lebeční kost a na krční obratle.

„Ty stvůro, ty si myslíš, že kvůli tobě zhubnu, že mě necháš vyhladovět, co? To by se ti líbilo, co? Chtěla bys ze mě dostat všechno maso a nechat jen kosti potažené kůží. Chceš mě odbourat, aby ses sama mohla naparovat, co? Ale to se ti nepovede!“

Úprkem se hnál do restaurace.

Dal si krocana s oblohou, brambory s tatarskou omáčkou, čtyři druhy zeleniny a tři kousky moučníku, ale ničeho se ani nedotkl, udělalo se mu špatně od žaludku. Nutil se do jídla silou vůle. Začaly ho bolet zuby. „To jsou mi teda zoubky!“ uvažoval zlostně. „Ale jíst budu, i kdyby se mi měly všechny rozdrkat, rozviklat, rozlámat a napadat do omáčky.“

Hlava mu třeštila, dech se mu namáhavě dral ze staženého hrudníku, zuby ho mučily bolestí, ale cítil, že vyhrál. Už už sahal po sklenici mléka, aby se napil, ale včas se zarazil a mléko vylil do vázy s řeřichou. „Kdepak vápník, kočičko, to tak, abych ti dával vápník! Víckrát nevezmu do úst jídlo, ve kterém je vápník

anebo jiný minerál důležitý pro stavbu kostí. Budu krmit jen jednoho z nás, ne oba, má milá.“

„Vážím sto padesát liber,“ řekl Harris následující týden ženě. „Všimla sis, jak jsem se změnil?“

„K lepšímu,“ odpověděla Clarissa. „Na svou výšku jsi byl vždycky moc baculatý, miláčku.“ Pohladila ho po bradě. „Líbíš se mi. Jsi teď mnohem hezčí. Máš pevné a výrazné rysy.“

„Ale to kčertu nejsou moje rysy, jsou její! Chceš snad říct, že se ti líbí víc než já?“ zeptal se dotčeně.

„Koho tím myslíš?“

V zrcadle za Clarissinými zády se na něj za staženou grimasou jeho normálního obličeje, rozrytého nenávistí a zoufalstvím, usmála jeho lebka.

Dopáleně si nasypal plnou pusou sladových tabletek. Takhle se dá taky ztloustnout, když jinak tělo potravu nepřijímá. Clarissa si sladových pilulek všimla. „Ale miláčku, já to myslím vážně, kvůli mně ztloustnout nemusíš,“ řekla.

Nejraději by na ni byl křikl: „Drž hubu!“

Přešla k němu a posadila se tak, aby si mohla položit jeho hlavu do klína. „Miláčku,“ začala, „pozoruju tě už delší čas. Vypadáš – špatně. Nestěžuješ si, ale vypadáš – ustrašeně. V noci sebou házíš na posteli. Měl bys asi zajít k psychiatrovi. Ale myslím, že mohu říct předem, co se u něj dovíš. Dala jsem si leccos dohromady z nárázek, které ti občas uklouznou. I já ti můžu říct, že ty a tvoje kostra jste jedno a totéž – jeden národ, nerozdělitelný, svoboda a spravedlnost platí pro všechny. Společně stojíte, rozdělení padáte. Jestli spolu vy dva nebudete schopní v budoucnu vycházet jako dobří manželé, zajdú znovu k dr. Burleighovi. Ale nejdřív se snaž od všeho oprostit. Pohybujete se v bludném kruhu: čím víc se soužíš, tím víc se ti kosti připomínají, a čím víc se ti kosti připomínají, tím víc se soužíš. A kdo vlastně vyvolal tenhle spor – ty, anebo to neznámé cosi, o kterém tvrdíš, že číhá někde ve tvém zaživačím traktu?“

Zavřel oči. „Já jsem ho vyvolal. Myslím, že jsem to byl já. Miláčku můj, já tě mám tak rád!“

„Musíš si odpočinout,“ řekla tiše. „Odpočinout a zapomenout na to.“

Půl dne se pan Harris cítil svěží, ale pak zase začal klesat na duchu. Ono se dá leccos svádět na chorobnou představivost, ale vždyť, proboha, ta jeho kostra proti němu podniká výpady!

K večeru se Harris vypravil do ordinace M. Muniganta. Trvalo mu asi půl hodiny, než ji našel. Zahlédl jméno M. Munigant napsané starodávným zlatým písmem, které se už olupovalo, na skleněné tabulce na domě. V tu chvíli se mu zdálo, že všechny jeho kosti se vytrhly ze svých vazů, vybuchly a rozskočily se bolestí. Zvlhlýma rozbolavělýma očima téměř neviděl. Bolest byla tak nesnesitelná, že vrávoral pryč. Když oči znovu otevřel, byl už za rohem. Ordinaci M. Muniganta neviděl.

Bolesti přestaly.

M. Munigant je člověk, který mu pomůže. Určitě! Jestliže pouhý pohled na jeho jméno může uvnitř, v Harrisově těle, vyvolat tak obrovskou reakci, pak M. Munigant prostě musí být ten pravý.

Ale dnes to ještě odloží. Pokaždé když se pokusil vrátit do té ordinace, chytily ho strašlivé bolesti. Zalit potem se vzdal svého úmyslu a odvrávoral do blízkého bufetu trochu si odpočinout.

Když šel přes šerou místnost bufetu, na chvilku zauvažoval, jestli by se velká část viny nedala svrhnout na M. Muniganta. Protože když se to tak vezme, první, kdo obrátil jeho zvýšenou pozornost ke kostře, byl právě Munigant a nechal v něm ten psychologický náraz pěkně zahnídit. Že by ho M. Munigant zneužíval pro nějaké nekalé cíle? Ale jaké? Proč ho tak hloupě podezírá! Je to bezvýznamný doktůrek, který dělá, co může. Munigant se svými slánými tyčinkami! Vždyť je to k smíchu. M. Munigant je v pořádku, naprosto v pořádku.

V bufetu opět pookřál. U nálevního pultu spatřil rozložitého tloušťika, kulatého jako hrouda másla, jak pije jedno pivo za druhým. Konečně potkává člověka, který ví, jak to v životě chodí.

Harris v sobě potlačil touhu k tlouštíkovu přistoupit, poklepat mu na rameno a vyptat se ho, jak se mu podařilo takhle si kosti obalit. Byla to pravda, tlouštík měl kostru zachumlanou jako v bavlnce. Po těle se mu střídaly polštáře tuku se sádelnatými bublinami a na krku mu jako tukové lustry viselo několik kulatých brad. Chudák kostra se v tom úplně ztrácela. Ta se z toho špeku nikdy nevydrápe na povrch. Snad se o to kdysi pokoušela, ale teď už byla načisto zdolaná. Na tlouštíkovu nezůstala ani stopa po jeho kostnaté opoře.

Nikoli bez závesti se Harris blížil k tlouštíkovu asi tak, jako by člověk přecházel po přídi zaoceánského parníku. Objednal si něco silného, vypil to a pak se odvážil tlouštíka oslovit:

„Jsou to žlázy?“

„To se jako ptáte mě?“ řekl tlouštík.

„Anebo dodržujete zvláštní životosprávu?“ vyptával se Harris dál. „Promiňte, ale jak sám vidíte, jsem na tom mizerně. Nepřiberu ani za nic. Chtěl bych mít vaše břicho. Vypěstoval jste si je proto, že jste se něčeho bál?“

„Přebíral jsi, brácho,“ prohlásil tlouštík, „ale já mám opilé lidi rád.“ Objednal další pití. „Poslouchej pořádně a já ti povím, jak to bylo.

Vrstvičku po vrstvičce,“ pokračoval, „si to strádám už od dětství, dvacet let.“ Podržel si obrovské břicho, kulaté jako globus, a na něm svého posluchače vyučoval labužnickému zeměpisu. „Není to žádný cirkus, který vyroste přes noc. Jeho stan jsem nevztýčil před svítáním nad divy světa umístěnými uvnitř. Cvičil jsem své vnitřní orgány, jako by to byli čistokrevní psi, kočky a jiná zvířata. Můj žaludek je tlustý růžový perský kocour, který podřimuje, ale každou chvíli se vzbudí a přede. Mňouká, vrčí a pláče, dokud mu nedám kus čokolády na zub. Krmím ho dobře, je kvůli mně málem pořád vzhůru. A moje střeva, kamaráde, to jsou nejvzácnější čistokrevné indické krajty, jaké jsi v životě viděl, hladké, svinuté, úhledné a sršící zdravím. Všechny své miláčky chovám jako v bavlnce. Protože se něčeho bojím? Možná.“

Poručil ještě jednu rundu.

„Chceš přibrat na váze?“ Tloušťík se s těmi slovy mazlil na jazyku. „Dám ti recept: ožeň se s hádavou ženskou a poříd' si kopu příbuzných, kteří dokážou vyplašit hejno nepříjemností i zpoza té nejobyčejnější krtiny. Tu a tam k tomu přidej obchodního partnera, kterému jde jen o to, jak z tebe vytáhnout poslední krejcar, a jsi na nejlepší cestě ztloustnout. Proč? Protože co nevidět začneš podvědomě mezi sebe a je ukládat tuk. Nárazník z pokožky a hradbu z buněk. Brzy přijdeš na to, že jídlo je jediná zábava, kterou člověk na zemi má. Ale člověk k tomu potřebuje, aby ho někdo zvenčí otravoval. Na tomhle světě spousta lidí nemá žádné starosti, a tak se soustřeďují na sebe a hubnou. Setkávej se s těmi nejhoršími a nejzlotřilejšími lidmi, co můžeš, a to budeš koukat, jak brzo se obalíš špíčkem!“

Po té radě vyšel tloušťík do houstnoucí tmy, tělo se mu kymácelo ze strany na stranu a sípavě dýchal.

„V trochu jiném podání je to přesně totéž, co mi říkal dr. Burleigh,“ uvažoval Harris. „Možná že ta cesta do Phoenixu, teď, za těchto okolností –“

Cesta z Los Angeles do Phoenixu byla neobyčejně úmorná, protože to znamenalo v parném žhnoucím dnu projet Mohavskou pouští. Dopravní ruch byl nepatrný a nahodilý, takže po celé dlouhé úseky nebylo na míle cesty vpředu ani vzadu vidět jediné vozidlo. Harris nervózně jezdil prsty po volantu. Ať už mu Crelton ve Phoenixu ty peníze do začátku půjčí nebo ne, dobře že se vypravil na cestu, že se trochu odpoutal.

Vůz jel žhavým tokem pouštního větru. Jeden pan H. seděl ve druhém panu H. Možná že se potili oba. Možná byli oba zmožení.

V jedné zatáčce vnitřní pan H. narazil na svůj vnější obal. Ten sebou trhl a padl na rozpálený volant.

Vůz sjel ze silnice do hlubokého písku a položil se na bok.

Snesla se noc a zvedl se vítr, silnice byla opuštěná a tichá, provoz téměř ustal. Těch pár vozů, které prolétly kolem, mělo zastřený výhled. Pan Harris ležel v bezvědomí až do pozdních

nočních hodin, kdy zaslechl, jak vítr v poušti nabírá na síle, ucítil jehličky písku na tvářích a otevřel oči.

Ráno ho zastihlo, jak s očima plnýma písku bloudí v nesmyslných kruzích, protože v pomatení sešel ze silnice. V poledne zalezl do nedostatečného stínu jakéhosi keříku. Slunce ho bodalo řezavým ostřím meče a pronikalo až k jeho – kostem. Nad hlavou mu zakroužil sup.

Harris s námahou odtrhl od sebe okoralé rty. „Tak takhle to je?“ zaskuhral, oči zarudlé a tváře zarostlé. „Tak nebo onak mě tu necháš na pospas, utaháš mě, necháš mě hladovět, umírat žízni, zabiješ mě.“ Polkl suchý povlak prachu. „Myslíš, že slunce mě vypraží tak, abys ty vylezla navrch. Supi mě ožerou a ty si tu pak budeš ležet a šklebit se. Šklebit se nad vyhranou bitvou. Jako vybělený rozházený xylofon, na kterém supové vyluzují podivnou hudbu. To bys chtěla. Dostat se na svobodu.“

Šel krajinou, která se tetelivě vlnila v přímém vodopádu slunečních paprsků. Klopýtal, padal, ležel na zemi, krmil se doušky ohně. Vzduch byl modrým alkoholickým oparem a supi, kteří plachtili v kruzích kolem, se leskli a opékali se, až z nich stoupla pára. Phoenix. Silnice. Vůz. Voda. Bezpečí.

„Hej!“

Někdo volal z dálky, z toho modrého alkoholického oparu.

Pan Harris se napřímil.

„Hej!“

Volání se opakovalo. Chřupavý zvuk rychlých kroků.

S výkřikem nevýslovné úlevy Harris vstal, aby se vzápětí zhroutil do náruče kohosi v uniformě s nějakým odznakem.

Vůz se s námahou podařilo vytáhnout, opravit a dojet s ním do Phoenixu. Harris byl v tak strašném rozpoložení, že mu celé obchodní jednání připadalo jako pantomima, na níž mu nezáleží. I když půjčka už byla sjednaná a peníze držel v rukou, nic to pro něj neznamenovalo. Ta Věc, kterou nosí v sobě jako tvrdý bílý meč v pochvě, mu otrávil zaměstnání, vzala chuť k jídlu, dala nepřijemný nádech jeho lásce ke Clarisse a oloupila ho o klid při

jízdě automobilem. Nedá se nic dělat, musí té Věci ukázat, kdo je tady pánem, jinak se mu nevrátí chuť obchodovat ani dělat něco jiného. Při nehodě v poušti už to zašlo moc daleko. Až na kost, dalo by se říct s ironickým úšklebkem. Harris se slyšel, jak nezúčastněně děkuje panu Creldonovi za peníze. Pak otočil vůz a ujížděl stovky mil zpátky, ale tentokrát si to namířil na San Diego, aby se vyhnul poušti mezi El Centrem a Beaumontem. Jel na sever po pobřeží. Poušti už nevěřil. Ale pozor! Na břehu moře se vzdouvají slané vlny a dorážejí na malebnou pláž Laguna. Písek, ryby a korýši by vyčistili jeho kosti stejně rychle jako supové. V zatáčkách nad pěnivým příbojem musí zvolnit!

Kdyby se mu něco stalo, chce být spálen. Tím pádem by oba shořeli společně. Žádný pohřeb na hřbitově, kde plazivá havěť sežere všechno až na odhalené kosti! Kdepak, dají se spálit. K čertu s Ní! Je mu zle. Na koho se má obrátit? Na Clarissu? Na Burleigha? Na Muniganta, kostního specialistu? Na Muniganta. Na toho?

„Miláčku!“ zašveholila Clarissa a políbila ho. Bolestně ucukl, když při vzájemném projevu náklonnosti ucítil její pevné zuby a čelisti. „Miláčku,“ opakoval jako ve snách, utíral si rty zápěstím a celý se trásl.

„Jsi tak přepadlý, pověz mi, jednání se –“

„Dosáhl jsem, čeho jsem chtěl. Ano, dosáhl. Myslím, že ano.“

Zaradovala se. Znovu ho políbila. Panebože, vždyť ho už kvůli té posedlosti ani polibky netěší! Obědvali spolu, jídlo se vleklo v předstírané pohodě, Clarissa se smála a snažila se ho rozptýlit. Harris se soustředil na telefon. Několikrát nerozhodně zdvihl sluchátko a zas je položil. Jeho žena vešla do pokoje, oblékala si kabát a nasazovala klobouk. „Promiň, ale musím jít,“ usmála se a zlehka ho štípla do tváře. „Netvař se jako bubák! Jdu do Červeného kříže, za tři hodiny jsem zpátky. Lehni si a trochu se vyspi. Já bohužel musím jít.“

Když Clarissa odešla, Harris nervózně vytočil číslo.

„M. Munigant?“

Jakmile položil telefon, celé tělo mu protínaly šípy nesnesitelné bolesti. Mučily jeho kosti škálou utrpení, ledového i žhnoucího, o němž se mu nezdálo ani v nejděsivějších snech. Spolykal všechny aspiriny, které našel, aby odrazil jejich hromadný útok. Ale když konečně po hodinovém čekání zazvonil zvonek, nedokázal se pohnout. Ležel, slabý a vyčerpaný, jako odsouzenec na skřipci, lapal po dechu a po tvářích mu tekly slzy. Co když M. Munigant půjde pryč, když mu nejde otevřít?

„Pojďte dál!“ pokoušel se ze sebe vyrazit. „Proboha, pojd'te dál!“

M. Munigant vešel. Díkybohu, že bylo otevřeno.

Ale, ale, panu Harrisovi není dobře? M. Munigant zůstal stát uprostřed obývacího pokoje, malý a tmavý. Harris na něj kývl. Bolesti jím zmítaly, dorážely na něho velikými železnými klady a háky. Když M. Munigant spatřil vysedlé kosti pana Harrise, rozzářily se mu oči. Výborně, pan Harris je dnes psychicky připravený na jeho pomoc. Že je to tak? Harris opět sotva znatelně přikývl a vzlykal. M. Munigant při mluvení pořád tak sykal. To sykání nějak souviselo s jeho jazykem. Ale to nic. Harrisovi se skrze slzy v očích zdálo, že vidí, jak se M. Munigant scvrkává a zmenšuje. Samozřejmě že to je výplod fantazie. Mezi vzlyky Harris vylíčil cestu do Phoenixu. M. Munigant měl plné pochopení. Ta kostra je – zrádce! Skončují s ní jednou provždy! „Pane Munigante,“ vydechl Harris ochable. „Toho – toho jsem si ještě nikdy nevšiml. Máte divný, hrozně divný jazyk. Kulatý. Vypadá jako trubička. A je dutý? Ty moje oči! Nevšímejte si toho. Fantazíroval jsem. Už jsem připravený. Co mám dělat?“

M. Munigant tiše pochvalně sykl a přistoupil blíž. Mohl by se pan Harris úplně uvolnit a otevřít ústa? V pokoji se zhaslo. M. Munigant nahlédl do Harrisových otevřených čelistí. Šlo by to ještě o kousek víc? Při té první návštěvě nemohl panu Harrisovi pomoci, protože svaly i kosti se bouřily. Teď s ním spolupracují aspoň svaly, třebaže kostra trochu zlobí. V temném pokoji hlas M. Muniganta slábl, ztrácel se a zanikal. Sykot sílil a byl čím dál tím pronikavější. No tak. Uvolněte se, pane Harris. TEĎ!

Harris měl pocit, že mu někdo nemilosrdně doširoka rozevívá čelisti, na jazyk jako by tlačil lžící a ucpává mu hrdlo. Zoufale lapal po dechu. Zasyknutí. Nemůže dýchat! Je zašpuntován! Něco mu vývrtkovitým pohybem překroutilo tváře a přelámalo čelisti. Jako horká sprcha se cosi rozstříklo do všech jeho dutin a v uších mu začalo hučet! „Ááá!“ zaječel Harris přidušeně. Hlava, jejíž pevný krunýř byl vyrván a rozdrcen, mu bezvládně klesla. Mučivá bolest mu vystřelovala do plic a dál.

V jedné chvíli dokázal Harris znovu nabrat dech. Uslzené oči cítil daleko od sebe. Zařval. Žebra v něm volně visela jako svazky tyček. Ta bolest! Svezl se na podlahu, válel se, házel sebou a sápal horkým dechem.

Před znečitlivělými očima se mu míhaly mžitky. Cítil, jak se jeho končetiny překotně, ale odborně odpoutávají a osvobozují. Plovoucíma očima viděl obývací pokoj.

Místnost byla prázdná.

„M. Munigante? Kde jste? Proboha, kde jste, pane Munigante? Pojd'te mi pomoci!“

M. Munigant byl pryč.

„Pomoc!“

Pak to uslyšel.

Hluboko z útrob jeho těla vycházely sotva slyšitelné a neuvěřitelné zvuky. Mlaskání, kroucení, drolení, broušení a čmouchání – jako by tam dole v krvavém příšeří malá hladová myška dychtivě a obratně hlodala, co mohlo být, ale nebylo potopeným lodním žebrem.

Clarissa šla se vztyčenou hlavou po chodníku a mířila přímo ke svému domu na Svatojakubském náměstí. Když ponořená v myšlenkách na Červený kříž a tisíc jiných věcí zahýbala za roh, málem se srazila s malým tmavým mužíkem, který páchl jódem.

Clarissa by si ho patrně nevšimla, nebýt toho, že v okamžiku, kdy ho míjela, vytáhl z kabátu cosi dlouhého, bílého a podivně známého a začal to okusovat jako cukrový špalek. Když zhltl konec, zajel svým podivuhodným jazykem do bílé pochoutky,

sál její obsah a spokojeně při tom pomlaskával. Clarissa došla po chodníku až k domu, vzala za kliku, vešla dovnitř a mužík pořád ještě chroupal svoji lahůdku.

„Miláčku?“ volala s úsměvem. „Miláčku, kde jsi?“

Zavřela za sebou dveře a halou prošla do obývacího pokoje.

„Miláčku –“

Dvacet vteřin vytřeštěně zírala na podlahu a snažila se pochopit, co se stalo.

Vykřikla.

Venku ve stínu platanů prorazil mužík do dlouhé bílé hůlky pár otvorů. Pak s povzdechem sešpulil rty a na ten improvizovaný nástroj tiše zahrál smutnou melodii jako doprovod k zpěvavému a děsuplnému jeku Clarissy, která stála v obývacím pokoji.

Když byla Clarissa malá holčička a běhávala po plážích, často šlápla na medúzu a vykřikla. Proto nebylo tak strašné nalézt neporušenou želatinovou medúzu v obývacím pokoji. Té se dalo vyhnout.

Ale když ji ta medúza *oslovila jménem...*

SKLENĚNÁ NÁDOBA

LISTOPAD 1944

Někdy v létě roku 1934 nebo 1935 měli v Ocean Parku celou sadu exponátů a před vchodem k nim velký otazník. Vstup byl zdarma, proto jsem se po téhle výstavě potuloval. Byla tam spousta skleněných nádob, v jedné nějaká utopená koťata, v další štěně a pak ještě jiné prapodivné podoby. Neměl jsem tušení, co jsou zač. Byly to lidské plody v různých stupních vývoje. V několika týdnech, v měsíci, dvou měsících, třech měsících, pak v osmi měsících už téměř úplně dovyvinuté dítě. A já jsem si najednou uvědomil, že se dívám na historii lidstva. Z toho mě zamrazilo... o životě nevím nic! A tak se stalo, že zážitek se skleněnými nádobami mi vytanul na mysli mnohem později, když jsem jednou jen tak posedával u psacího stroje a najednou jsem si vzpomněl na skleněné nádoby a jejich tajuplný obsah. V duchu jsem všechno přemíšlel do jedné sklenice a začal jsem psát povídku. Za dvě hodiny byla hotová. Ale impulsem k ní bylo to šokující setkání s lidskými plody – nikdo mi o nich předtím neřekl, na výstavě nebylo nic, z čeho bych se dozvěděl, na co se dívám. Takže to byla krásná příležitost pro metafory a vy si sami můžete vyplnit prázdná místa.

Byla to jedna z těch věcí, co je mívají ve skleněných nádobách ve stáncích zábavních parků na okraji ospalých městeček. Jedna z těch bledých věcí, co plavou v lihovém roztoku, vznášejí

se jako ve snu, hledí na vás očima bez víček, hledí, ale nevidí. Jaksi se hodila do pozdního večera, v němž jedinými zvuky bylo cvrkání cvrčků a vzlykání žab kdesi vzadu v mokřinách. Jedna z těch věcí, ze kterých se vám zvedá žaludek – jako když vidíte v kádi v laboratoři naloženou ruku.

Hleděla na Charlieho a Charlie hleděl na ni.

Hleděl dlouho a jeho velké, popraskané ruce s chlupy na hřbetech svíraly provaz, který držel zvědavce v patřičné vzdálenosti. Zaplatil si svůj deseticent a teď se díval.

Připozdívalo se. Kolotoče už jen líně a ospale pocinkávaly. Jezdci vzadu za stanem kouřili a kleli nad pokerem. Světla zhasínala a na cirkus se snášela letní tma. Lidé se ve skupinách i zástupech rozcházeli domů.

Kdesi se rozehrálo rádio, pak zmlklo a nebe nad Louisianou zůstalo široké, tiché a poseté hvězdami.

Ale Charlie vnímal z celého světa jen tu bledou věc, zapečetěnou v lihovém vesmíru. Brada mu klesla, ústa se otevírala do růžové jeskyně, v níž byly vidět zuby. V očích se mu zračil zmatek, obdiv a úžas.

Někdo se objevil ve stínu za ním, malý vedle obrovského Charlieho.

„Copak,“ řekl ten stín a popošel do záře žárovek. „Ty jsi tu ještě, kámo?“

„Jo,“ odpověděl Charlie, podrážděný, že ho někdo ruší.

Principál si všiml Charlieho zájmu. Kývl směrem ke svému starému známému ve skleněné nádobě.

„Každýmu se líbí, ale tak nějak divně, řek bych.“

Charlie si mnul bradu. „Už jste – teda – někdy přemýšlel – že byste to – hmm – prodal?“

Principál vyvalil oči, pak je zavřel. Zavrčel: „Ne! Táhne to zákazníky. Rádi koukaj na takový věci. Fakt.“

Charlie zklamaně vzdychl.

„No ale,“ uvažoval principál, „kdyby někdo měl prachy, je možný –“

„Kolik peněz?“

„No, kdyby někdo měl –“ principál odhadoval, mhouřil oči, odpočítával cenu na prstech a pořád přitom sledoval Charlieho. „Kdyby někdo měl tři, čtyři, řekněme sedm nebo vosum –“

Charlie s každým zvednutým prstem vyčkávavě kývl. Principál povzbuzeně zvedal sumu: „– třeba deset dolarů nebo patnáct –“

Charlie se zamračil, celý ustaraný.

Principál couvl: „No, kdyby člověk měl dvanáct dolarů –“

Charlie se usmál. „Pak by si klidně mohl koupit tu věc v tý sklenici,“ uzavřel principál.

„To je ale náhoda,“ řekl Charlie. „V kapse mám akorát těch dvanáct babek. A napadlo mě, jak by na mě lidi tam u nás v Divoký díře hleděli, kdybych přines něco takovýho a postavil si to na polici nad stolem. Jo, ty by si mě pak jinak považovali, to se vsadím.“

„Tak teda poslyš –“ řekl principál.

Obchod byl uzavřen, skleněná nádoba uložena na zadní sedadlo Charlieho povozu. Kůň při pohledu na ni zahrabal podkovami a potichu zaržál.

Principál vzhlédl k Charliemu s výrazem, který vypadal skoro jako úleva. „Stejně už mi ta zatracená věc lezla na nervy. Nemáš proč děkovat. Poslední dobou už mě napadaly věci, divný věci – ale kuš, zas kecám. Nashle, kamaráde!“

Charlie vyjel. Holé modré žárovky se ztrácely jak umírající hvězdy a vůz i koně zahalila nekonečná temná noc venkovské Louisiany. Byl jen Charlie, cvrčci a kůň, který podkovami odpočítával čas. A skleněná nádoba na zadním sedadle.

Kymácela se dopředu, dozadu, dopředu, dozadu. Mokře to žbluňkalo. A ta chladná šedivá věc sebou ospale plácala o sklo, hleděla ven, hleděla, ale neviděla nic, vůbec nic.

Charlie se naklonil dozadu a poplácal víčko. Ruka se vrátila, byla cítit tou zvláštní tekutinou, studená, změněná, rozechvělá. Ano, pane! pomyslel si, ano, pane!

Šplouch, šplouch, šplouch.

V Divoký díře rozhazovaly brčálově zelené a krvavě červené lampy mlhavé světlo na skupinu mužů, kteří v hloučku posedávali, mručeli a plivali kolem sebe před místním koloniálem.

Poznali vrzání a skřípání Charlieho vozu a ani je nenapadlo otočit hlavy s umolousanými vlasy, když zastavil. Cigarety jim svítily jako světlušky, hlasy připomínaly žabí skřehotání za letních nocí.

Charlie se horlivě naklonil. „Ahoj, Cleme! Nazdar, Milte!“

„Brý den, Charlie. Brý den, Charlie,“ zamručeli. Politická debata pokračovala. Charlie je přerušil v nejlepším:

„Něco tu mám. Něco, co by vás mohlo zajímat!“

Tomovy oči zeleně blýskaly pod světlem na verandě. Charlie měl pocit, že Tom Carmody se vždycky schovává někde ve stínu verandy nebo pod stromy. Když byl v místnosti, určitě vyčkával někde v nejzazším výklenku. Odtamtud, ze tmy, na člověka svítily jeho oči. Nikdy nikdo nevěděl, co dělá jeho obličej – jen ty oči se vždycky smály. A pokaždé se smály nějak jinak.

„Nemáš nic, co bysme chtěli vidět, milánku.“

Charlie zaťal pěst a ukázal oblé klouby. „Něco ve sklenici,“ pokračoval. „Vypadá to trochu jako mozek, trochu jako naložená medúza, trochu jako – no, dyť podťe, uvidíte sami.“

Kdosi odhodil cigaretu červeným obloukem na hromádku světlého popela a loudal se k vozu. Charlie důležitě nadzvedl víčko sklenice a díval se, jak se obličej příchozího v blikavém světle lampy mění. „Co to kruci v tý flašce máš?“

Večer se začínal podobat jeho představám. Ostatní chlapi se líně zvedali, a jak se nakláněli dopředu, zemská přitažlivost je donutila udělat krok. Oni se vlastně nesnažili jít, jen tak pokládali chodidla jedno před druhé, aby nespadli. Obklopili nádobu a její obsah. A Charlie se poprvé v životě rozhodl pro jistou strategii a prudce přirazil víčko.

„Jestli chcete vidět víc, stavte se u mě! Bude to tam,“ prohlásil rozšafně.

Tom Carmody si ze svého hnízda na terase odplívl. „Ha, ha!“

„Ukaž to ještě!“ křičel Gramps Medknowe. „Je to mozek?“